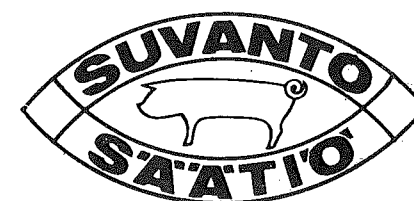

SUVANNON

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 2 1995
HUHTIKUU

Lapsuusmuistojen lämpöä löytyy uudesta kirjasta, joka kulkee Sakkolan kiviniemäläisen maisemissa. Toinen kirjanjulkaisija puhuu vuokraviljelystään Karjalassa. — Sivut 12—13.

Vuoden ensimmäisen Suvannon Seudun piti ilmestyä helmikuun alkupuolella, mutta erinäiset viivytykset lehden kokoamisessa pitkittivät ilmestymistä aina helmikuun lopulle. Toimitus pahoittelee tapahtunutta - muutamat ennättivät jo kyselläkin lehensä perään. Lienee tässä kohden paikallaan muistuttaa, että lehteähän tehdään Hämeestä käsin...

Pitäjälehtemme teossa kokeiltiin hieman uudenlaisia valmistusmenetelmiä, mitkä etupäässä olivat syynä aikataulun venymiseen. Tarkoitus on kuitenkin jatkossa päin vastainen - saada lehti hieman sukkelammalla aikatauluilla eteenpäin. Nykyisellään on ollut niin, että aineisto on tarvittu lehteen useita viikkoja etukäteen. Monet ovat siksi joutuneet ihmettelemään, miksi kirjoitus ei ole heidän taarkoittamassaan seuraavassa lehdessä. Lehden kokoaminen koostuu kuitenkin monista osatekijöistä, vuodenaikaan sidotuista kirjoituksista ynnä muista, mitkä pakottavat valitsemaan aineistoa kuhunkin lehteen. Ja osa joutuu aina odottelemaan vuoroaan.

On myös syytä muistuttaa siitä, että emme voi ilman muuta julkaista toisista lehdistä saksittuja juttuja. Julkaisemiseen pitää olla asianomaisen kirjoittajan lupa.

TOIMITUKSEN TUOLI

Samoin toimituksen tehtävänä on käsitellä kirjoituksia. Käytännössä se saattaa tietää tekstien lyhentämistä ja muokkaamistakin. Näistä asioista käytiin keskusteluja ja saatiin oppeja muunmuassa viimesyksyisessä Karjalan Liiton järjestämässä lehtiseminaarissa. Siellä kouluttajat jopäkäyttivät ilmaisua "tekstien teurastus". Kuulostaa julmalta, mutta tarkoittaa hyvää.

Erilaiset tarinat ovat tietysti yhä tervetulleita Suvannon Seutuun. Jo edellisessä lehdessä kuuluteltiin lehden tekijöihin mukaan esimerkiksi innokkaita murre- tai ruokapalstojen pitäjiä. Löytyykö?

Toivottavasti Sakkolan pitjälehteen elämä jatkuu vuodesta toiseen kirjoittajien ja lukijoiden myötävaikutuksella. Nuorille annetaan mielellään myös palstatilaa - teitä suorastaan kaivataan kynäkäyttäjiksi. Patistakaa sukulaisia ja tuttavlia! Kevättalven terveisin

- MRT

Suvannon Seudut ilmestyvät

1995

Vuoden 1995 aikana ilmestyy perinteiseen tapaan kahdeksan (8) Suvannon Seutua. Alustava aikataulu vuoden julkaisuaikoihin on seuraava:

- Helmikuu/
- Maalis/huhtikuun taite
- Toukokuu/äitienpäivä
- Kesäkuu/juhannus
- Heinäkuun loppu/pitäjäjuhlan ennakko
- Syyskuu/pitäjäjuhlan jälkipuinti
- Marraskuu
- Joulukuu/joulunumero

Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy toukokuulla äitienpäivän aikoihin.

Lehteen tarkoitettu aineisto toimitukseen viimeistään 18.4.1995.

Lähde kuuntelemaan kevään käkeä
SAKKOLAN 16.-19. 6. 1995

Majoitus Kiviniemessä hotelli Losevossa puolihioidolla.
Mahdollisuus Konevitsassa käyntiin, toisena päivänä kotikyläkäynnit.

Matkanjärjestäjänä toimii LOMA-LINJA
Lähtö Tampereelta

Tule mukaan — ja kysy lisää
Esko Kalloselta, puh. 931-3676 603, os. 37560 Kulju

**TILAA SINÄKIN OMA
SUVANNON SEUTU**

Eila Aro jatkaa puheenjohtajana Sakkola kutsuu taas matkalaisia - ja ovatko paikannimet muistissa?

Sakkola-Seurary:n vuosikokouksessa Karjalatalolla todettiin, ettei ainakaan vielä ole pelkoa toiminnan loppumisesta, koska uusia jäseniä on saatu enemmän mitä luonnollista tietä on poistunut.

Seuran vuosittaiset matkat kotiseudulle kiinnostavat kolmattakin polvea. Matka Sakkolaan päätettiin tehdä kesäkuun alkupuolella heti koulujen loputtua. Mukaan pääsevät muutkin kuin seuran jäsenet. Lähempiä tietoja antaa Anni Purontaa puh. 90-547 1522.

Tämän vuoden toimintaan oman lisänsä tuo Sakkolan pitjäjuhlien

järjestäminen Helsingissä 6.8. Muita tapahtumia ovat sauna- ja tarinailta 6.7., kirkkopyhä 1.10. ja pikkujoulu.

Sakkola-Seuran puheenjohtajaksi valittiin edelleen Eila Aro. Johtokunnan erovuoroisista halusi eläkkeelle Alli Ollikainen. Uudeksi johtokunnan jäseneksi valittiin Elina Laine. Marja-Liisa Lamppu ja Urho Kallonen valittiin jatkamaan. Varajäseniksi tulivat Petri Airasvirta, Mirjam Kallonen ja Risto Rantakari.

Tilintarkastajiksi valittiin Enni Strengell ja Maj-Lis Stenbäck, varalle Meeri Lampinen ja Aaro Lopenen.

Johtokunta valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Aulis Airton, sihteeriksi Meeri Häkkisen ja taloudenhoitajaksi Anni Purontaan. Muut johtokunnan jäsenet ovat edelleen Markku Naskali, Reino Söder ja Irma Toivonen.

Vuosikokousasioiden jälkeen Aulis Airo selosti paikannimien keruusta, joka koskee paikallisia nimityksiä, eli sellaisia, mitkä eivät ole kartoissa. Pyrkimyksenä on saada sellaiset kartat, joissa vanhat nimet ovat "paikoillaan". Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä Airtoon puh. 90 - 668 294.

Kuoroharrastuksesta tutkimus

Karjalan lapsia laulavia

Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö rahoittaa kuorolauluprojektin Karjalan lapsia laulavia. Tarkoituksena on tutkia karjalaisten pitäjien historiat ja muut kirjalliset dokumentit sekä tehdä laaja kuorolauluun liittyvä kysely. Karjalaisten kuorolauluharrastus oli aktiivista jo ennen sotia - sen mahdollistivat aktiiviset kansakoulunopettajat ja kanttorit. Kuorotoimintaa oli joka pitäjässä ja seurakunnassa, sen lisäksi eri seuroissa ja yhdistyksissä. Kuoroilla on ollut suuri merkitys kansansivistystyössä.

Nyt siis kootaan muisti- ja kirjallista tietoa niin luovutetusta kuin Pohjois- ja Etelä-Karjalasta 1920- ja 30-luvulta, sotavuosilta ja sotien jälkeisiltä vuosikymmeniltä.

Tutkimuksen tarkoitus on saada aikaan julkaisu. Keruuseen osallistuminen on avointa kaikille karjalaisille tai karjalaisessa kuorotoiminnassa mukana olleille. Karjalan Liitto antaa lisätietoja ja kysymyksiä.

Kysymykset koskevat erinäisiä tietoja kuoroista, kuoronjohtajista, harjoituksista, ohjelmistosta, esiintymisistä, retkistä ja vierailuista, kuoron organisaatiosta ja taloudesta, sota-ajasta ja sen jälkeisestä toiminnasta ja kuorotoiminnan merkityksestä niin ihmisille kuin paikkakunnalle ja kulttuurille.

Kirjallisten muistiinpanojen ohella kuorotoiminnasta voi kertoa esimerkiksi äänitteiden, filmien, valokuvien, konserttiohjelmien, lehtileikkeiden ja arvostelujen avulla. Kertoa voi omia

kokemuksia tai muiden haastatteluja. Kirjoittaa tai puhua nauhalle voi kukin omalla tyylillään ja murteellaan. Tarinoin toivotaan mukaan tietopuolen höysteeksi myös juttuja, kaskuja ja sutkautuksia, mitkä toimintaan liittyivät.

Vastaajan tulee muistaa laittaa mukaan henkilötietonsa. Ja tietysti se, mitä pitää tiedot koskevat.

Vastaukset postitetaan vuoden 1995 loppuun mennessä osoitteella: Karjalan Liitto, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kuoreen oma nimi, ammatti ja osoite sekä merkintä "Karjalan lapsia laulavia".

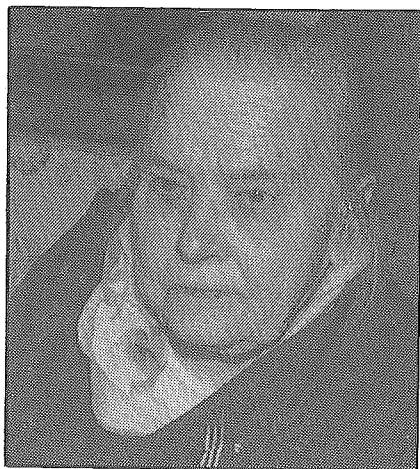
Lisätiedot Karjalan Liitto, puhelin 90 - 799 077.

VUOSIA TÄYTTÄ- NEITÄ

70 vuotta täytti 26.1.1995. Aino Helena Pusa Tampereella. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Luprikkala.

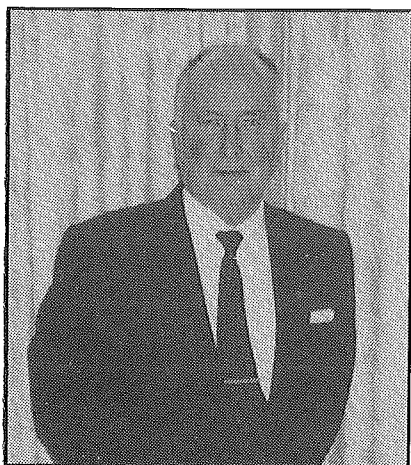
70 vuotta täytti 20.2.1995. Veikko Aaton Janeskari (Jortikka) Pirkkalassa. Kotikylä Sakkolan Vilakkala.

90 vuotta täytti 27.1.1995. Maria Holttinen, os. Naskali Viialassa. Hän on syntynyt Sakkolan Haitermaassa, jossa hän asui sotiin asti. Maria, lähipiirissä Maikki, kävi nuoruusvuosinaan Räisälän kansanopiston. Hän osallistui 1920-luvun lopulta lähtien aktiivisesti erilaisiin yhteisöllisiin harrastuksiin, joista tärkeimpiä olivat Lotta Svärd -järjestö ja kuorotoiminta. Hän oli mukana Haitermaan laulukoorissa ja Sakkolan kirkkokuorossa sekä sotien jälkeen toimineessa Sakkolan seurakuntakuorossa. Väli rauhan ajan ja sotien jälkeen Maria Holttinen hoiti päätoimisesti talonemännän tehtäviä. Toiminnastaan Lotta Svärd -järjestössä hän sai juhlatiukillaan vastaanottaa Elisabeth Rehnin johtaman mitalitoimikunnan hänelle myöntämän lottamuistomitalin. -EN.

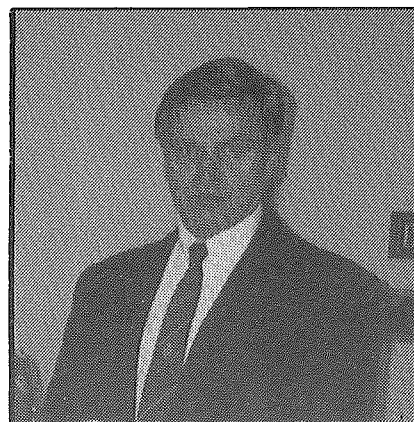

80 vuotta täytti 8.1.1995. Saima Alina Korkka os. Kurppa Punkalaitumella. Lotta- ja marittajärjestöihin kuulunut Saima Korkka on syntyjään Uudeltakirkolta, mutta Mikko Korkan kanssa avioiduttuaan hänen kotikyläkseen tuli muutamaksi vuodeksi Sakkolan Arkuntanhua.

90 vuotta täytti 21.12.1994. Anna-Liisa Kallonen os. Pulakka Tampereella. Hän on Sakkolan Ojaniemen kylän Mönkössä asuneiden Maria ja Mikko Pulakan 8-lapsisen perheen vanhin ja ainoa vielä elossa oleva lapsi, nyt tietysti itse isomummo. Puolison kuoltua pari vuotta sitten on elämän ehto jatkonut Koukkuniemen vanhainkodissa.

70 vuotta täytti 1.1.1995. maanviljelijä Aimo Kinnari Punkalaitumella. Aluksi IS-joukoissa, sitten KTR 14:ssä palvellut jatko- ja Lapinsodan veteraani on muunmuassa laulanut 45 vuotta Punkalaitumen mieskuorossa toista tenoria. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Valkjärvi.

50 vuotta täytti 9.11.1994. työnjohtaja Asko Johannes Laulajainen Espoossa. Hän on harrastanut muunmuassa urheilua, Punkalaitumen Kunnan riveissä yleisurheilua, hiihtoa, voimailulajeja, HJK:ssa jääkiekkoa. Lisäksi hän on

50 vuotta täytti 30.12.1994. pankinjohtaja Matti Juhani Ukkonen Punkalaitumella. Vanhemmat Amalia os. Leppänen ja Taavetti Ukkonen Riiskasta.

60 vuotta täytti 13.12.1994. Jouko Ilmari Pulakka Punkalaitumella. Vanhemmat Maria os. Kähäri ja Matti Pulakka Riiskasta.

TARKENNUS

Viime kesänä oli Suvannon Seudussa nimilistä myös Sakkolan naapuripitäjissä kaatuneista. Oheisena vielä tarkennus metsäpirttiläisten sankarivainajana kaatuneesta Yrjö Korpelaisesta: hän oli syntynyt 24.4.1925, ja kaatumispäivä oli 16.7.1944.

Kuvassa Unto Jortikka (toinen vas.) Sakkolan Virkinrannassa. Mukana koulutoveri puolisoineen sekä paikallinen taksimies.

65 vuotta täytti herastuomasri Unto Jortikka 2.3.1995. Tampereella. Hänen syntymäpaikkansa on Sakkolan Kaarnajoki. Poikavuodet kuluivat Virkinrannan tuntumassa, myös väli rauhan aika.

65 vuotta ei ole korkea ikä, mutta hän on ainoa Eeva ja Simeon Jortikan lapsikatraasta, joka on yltänyt lailliseen kansaneläkeikään. Veljet ja ainoa sisar ovat kukin vuorollaan jo siirtyneet viimeisen rajan taakse.

Vuonna 1985 Unto Jortikka jätti Kangasalan ja luottamustoimet siellä siirtyen Tampereelle. Eläkepäivät kuluvat kaupungin keskustassa vaimon kanssa, viides yhteinen vuosikymmen on jo menossa ja lapset "pois jaloista" omassa elämässään.

Toisena kesänä Unto vei hämäläisen vaimonsa, Kangasalla Roineen saarella kasvaneen Paulan, katsomaan Suvannon hiekkarantoja. Suvanto-Säätiön järjestämä matka oli hänelle ensimmäinen käynti sotien jälkeen. Poissa olivat saha, proomut ja laivalaituri, vain joitain rippeitä oli näkyvissä. Kuitenkin Suvanto ja upeat hiekat, kaikki kauniit maisemat olivat jäljellä. Saattoi kuvitella, miten rehevät olivat olleet Sakkolan puutarhat ja pellot joskus, kun nytkin näki maaperän ja luonnon kasvuvoiman ja kauneuden.

Juhlahetki Sakkolan kirkon paikalle pystytetyn muistomerkkin luona oli liikuttava. Unto on myös ainoa sisaruksistaan, joka on tämän ainoan kerran nähnyt vielä nuoruutensa maisemat, yhdessä puolisonsa kanssa. Lopuksi Paula-vaimon kommentti: Puhuit, miten kauniit ovat Suvannon rannat, miten hienot hiekat, mutta ne olivatkin monin verroin kauniimmat kuin osasin kuvitella.

Ylioppilaita

Simo Pekka Annala, 19 v, kirjoitti keväällä 1994 ylioppilaaksi Naantalin Maijamäen lukiosta. Vanhemmat Kristina ja Kari Annala. Karin äiti Tyyne, os.Repo, on Sakkolan Kaarnajoelta. Simo oli aina kiinnostunut sähköalaan viittaavista asioista, mutta aika muutti suunnitelmat ja hän on nyt Vaasassa kaksivuotisessa kokkikoulussa.

Ei tule kessää, joss ei pääse kottii Karjalaa...

Lähde mukaan matkalle
**SAKKOLA -
SUDENHÄNTÄ
28.6.-1.7.95.**

Ratin takana tiestysti Pukkilan Markus ja matkanjohtajana Halisevan Maija -sekä taatusti mukavaa matkaseuraa!

Tied. puh. 921 - 877 584 ilt.
Maija Haliseva

VUOSIA TÄYTTÄ- NEITÄ

80 vuotta täytti 15.3.1995. Tyyne Annala, os. Repo.

Maaliskuun 8. päivänä 1915 syntyi Hilda ja Oiva Revon esikoistytär Sakkolan Kaarnajoen Mikkolassa neljännen sukupolven edustajaksi samaan taloon. Suurperheet olivat tavallisia Karjalassa.

Jo "pienesti pittäi" Tyyne joutui likottamaan veljiään ja siskojaan, sillä perheeseen syntyi yhteensä 10 lasta. Leikkitoiverina oli lähes samanikäinen täti, Emma. Kuitenkin iän karttuessa piti tarttua kotiaskareihinkin.

Kansakoulun, jatkokoulun ja rippikoulun jälkeen alkoi sisukasa ja rivakka tyttö urheilla ja hiihtää. Utala kun oli, sai haltuunsa Vilakkalan Nuorisoseuran lahjoittaman kiertopalkinnon viiden peräkkäisen kiinnityksen jälkeen. Sukset sujuivat sukkelaan, kun olivat isän tekemät.

Ammatinvalinta oli helppoa. Maalaistalon tyttärenä karjanhoito kiinnosti. Niinpä vuoden harjoittelujakson jälkeen Tyyne hakeutui Talin Karjanhoitokouluun. Täältä hän valmistui karjakoksi. Päämääränä oli arvostetun tarkastuskarjakon ammatti. Karjakon töissäkin Tyyne ehti olla. Kun kotona perheen kasvaessa tarvittiin työvoimaa, tuli Tyynestä taas kotikylän, Kaarnajoen tyttöjä.

Marttatoiminta oli näihin aikoihin vilkkaimmillaan. Järjestettiin puutarha-, kutoma-, kananhoito-, säilöntä- ja monia muita kursseja. Piti osata myös pellavan ja villan käsittely, saippuan valmistus, perunajauhojen teko ynnä muu. Elettiin omavaraistaloutta ja kaikki tiedot ja taidot, mitä äidit osasivat, siirrettiin tyttärille, tuleville emännille ja äideille.

Jossain välissä oli aikaa näytelmäharrastukseenkin Nuorisoseuran piirissä. Tyyne oli mukana Autotyöissä/ Friskinä ja 5.500 kuin

viheltämällä/Leilana. Näytelmiä esitettiin seuratalolla ja kesällä kiertueilla Kiviniemessä ja Raudussa, Tyyne muistelee. Ohjaajana oli Ida Pappinen-Renqvist Viipurista.

Sota sotki pahoin suunnitelmat niin Tyynellä kuin monella muullakin. Alkoi muonituslottakausi useammassa paikassa, aluksi Kaarnajoen Patterilla, Koverojan kanttiinissa. Myöhemmin muualla Kylmäkoskellä ja Savonlinnassa, ja lottakaverina oli "Toisii Hilja". Kotiväen evakkotaival, niin kuin Tyynenkin, kulki Kylmäkosken kautta Tottijärvelle ja sieltä vihdoin isän ostamaan Bonnen kartanosta erotettuun Vessarin tilalle, Vilppulan Kolhoon. Tila on edelleen suvun hallussa.

Välirauhan aikana Tyyne sai olla isännän töissä äidin ja perheen nuorimpien kanssa. Isot siskot ja miehet lähtivät jälleenrakentamaan Karjalan kotia.

Pian kuitenkin kaikki olivat taas yhdessä, jatkosodan puhjettua. Jossain vaiheessa Tyyne kuitenkin halusi toteuttaa haaveensa ja kävi Tyrvään Tarkastuskarjakkokurssin. Olot olivat vaikeat ja sekavat, joten koti tarjosi toistaiseksi työtä ja turvaa. Silloin tällöin lähetettiin paketteja tuntemattomille sotilaille ja kirjoiteltiin kirjeitä. Sillä seurauksella, että Tyyne nappasi "sotasaaliikseen" vänrikki Vilhon, josta sodan päätyttyä tuli aviomies.

Näin maalaistytöstä tuli kaupunkilainen, sillä mies valmistui Tampereen

Teknillisestä Opistosta insinööriksi ja sai työtä Tampellasta. Täällä perhe kasvoi Kari-pojalla ennen kuin löytyi uusi työpaikka Kuusankoskelta Kymi-Yhtiön Ammattikoulussa insinööriopettajana.

Kuusankosken Mustavuoresta tuli viisihenkisen perheen koti yli 35 vuodeksi. Täällä lapset Kari, Eija ja Vappu kävivät koulunsa ja kirjoittivat ylioppilaiksi Kuusaan lukiosta. Tyyne on ylpeä ja iloinen lapsistaan, sillä opiskelut on opiskeltu loppuun, työpaikat ovat löytyneet ja perheet perustettu. Lapsenlapset, joita on yhdeksän, ovat mummolle tärkeitä ja toisinkin päin. Vanhin heistäkin on jo ylioppilas vuosimallia 1994.

Tyyne viettää eläkepäiviään yksin Kuusankoskella osakkeessaan. Takana ovat harrastuksista Reservin Upseerien Naisten puheenjohtajuus ja sihteerin hommat, rivijäsenyyden säilyessä. Kutominen, voimistelu ja kielten opiskelu ovat pysyneet harrastuksina koko elämän ajan. Matkustelu yksin ja puolison kanssa pitkin ja poikin Eurooppaa ovat avartaneet näköaloja ja testanneet kielitaitoa. Uusin aluevaltaus on ranska. Tyyne opiskelee sitä radiosta ja televisiosta. Ulkomaanmatkailukin onnistuu lasten perheiden kanssa.

Tyyne Annala osaa nauttia päivittäin elämän pienistä iloista ja surut hän heittää pitkin teitä. Mieluista on muistella lapsuus- ja nuoruusaikoja "koton Karjalassa ja hoastella suu makijaks, ko murreki o iha kiele peäl". "Karjalas o käyty ja mie toivon ett soahoa se viel takasikkii. Sinn mänöst en tiije, mutt mikä jottei..." sanoo Tyyne.

Syntymäpäivää vietettiin Karstuassa lasten ja näiden perheiden kanssa. Jälkikäteen paljon onnea ja iloa ja virikkeellisiä päiviä yhä eteenpäin toivotamme Tyyne-siskollemme,

sisko Vieno-Loviisa

Manne Kuisma
hiihtää ja taiteilee

Sorvi laulaa harvase päivä

Manne Kuisma, Sakkolan Haitermaasta Lempäälään asettunut mies, on löytänyt eläkevuosinaan antoisan harrastuksen. Kun maalaistalon työt eivät enää hättistä navetalle aamuin illoin, on aikaa puhdetöille. Niinpä "sorvi laulaa harvase päivä" - kuten vaimo Anja Kuisma tiivistää.

Manne Kuisman taiteelliset taipumukset olivat vuosikymmenet hautumassa, kunnes sukupolvenvaihdos tilanpidossa salli aikaa puutöille ja maalaamiseen.

Harrastus sai alkunsa öljyväritöistä; taulut kertovat niin kotimaisemista Karjalasta kuin maalaistalon pihapiiristä Lempäälästä.

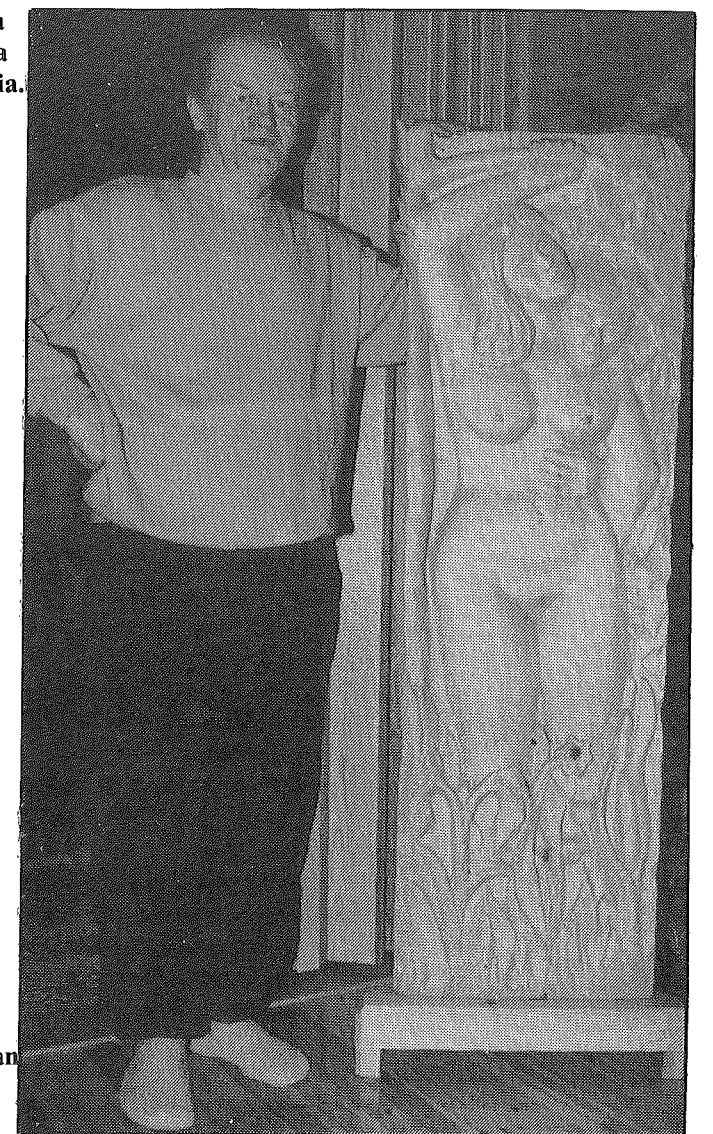
Metsän antimet innostavat taiteellisen silmän omaavaa miestä. Verstaalle autotallin yhteyteen on kertynyt juurakko poikineen. Puumateriaalista syntyy koriste- ja käyttöesineitä - pöydistä kelloihin, laulujoutsenista paratiisin mielikuviin.

Puutöiden teko vaatiikin pahimmillaan vuosien kärsivällisyyden. Palkkana on esimerkiksi katajarenkain koristeltu, moneen kertaan hiottu ja lakattu olohuoneen pöytä.

Kun katsoo Manne Kuisman töitä, voi vain tuumailla, että toisilla ihmisillä käsi tekee sen, mitä silmä näkee.

Sakkolalaisena hiihtäjänä tunnettu mies voi myös esitellä mittavaa palkintokaappiaan, jossa komeilee hyllytolkulla hiihtopyttyjä, peräisin 1950-luvulta.

Hiihtomies saa esitellä komeaa palkintokaappia.

Kuusipuusta syntyi Manne Kuisman mielikuva Paratiisista.

KUOLLEITA

Leo Viljami Pursiainen kuoli 20.12.1994. kotonaan Karttulan akilliseen sairaskohtaukseen. Hän oli syntynyt 9.11.1911. Muolaassa. Leo Pursiainen ooli kahden sodan veeteraani ja elämäntyönsä hän suoritti metsätyönjohtajana A. Ahlström Oy:n palveluksessa. Pursiainen veljessarjasta on elossa enää nuorin, Pauli.

Leo Viljami Pursiainen siunattiin haudan lepopon 4.1.1995. Karttulan kirkossa. Siunauksen toimitti Karttulan kirkkoherra Pekka Mustakallio. Rissasen sisarukset esittivät musiikkiohjelmaa. Omaisten ja ystävien laskettua kukkansa arkulle, veteraaniveljet laskivat havuseppeeleen ja lauloivat veteraanivirren. Kaunis kukkakumpu jäi todistamaan, kuinka pidetty vainaja oli.

Muistotilaisuus oli Karttulan seurakuntakodissa. Myös täällä Rissasen sisarukset esittivät musiikkiohjelmaa. Adressit luki vainajan sisarenpoika Jarmo Karppanen, ja opettaja Rissanen muisteli puheessaan, kuinka ystävällinen ja hyvä naapuri heillä oli.

Jenny Signe Kuuppo, os. Viskari, nukkui ikiuneen Satakunnan Keskussairaalassa Porissa 17.1.1995. pitkäikäisen sairauden murtamana. Hän oli syntynyt Sakkolassa 17.7.1913. Siunaus toimitettiin Huhtamon kirkossa 4.2. omaisten ja ystävien läsnäollessa.

Tämän jälkeen hänen maallinen majansa siirrettiin Huhtamon kirkkomaahan miehensä vierelle ylösnousemuksen suurta aamua odottamaan. Muistotilaisuus vietettiin vainajan kotona omaisten ja lähisukulaisten läsnäollessa. Kaipaamaan jäivät lapset, Pirkko, Vilho, Anja ja Jouko perheineen, sisar perheineen ja ystävät.

Kapteeni, Mannerheim-ristin ritari Toivo Honkaniemi kuoli 86-vuotiaana 14.1.1995. Lahden kaupunginsairaalassa. Hän oli syntynyt 7.6.1908 Ala-Härmässä.

Asevelvollisuutensa suoritettuaan Honkaniemi toimi kersanttina JP-nelosessa Kiviniemessä ja asui Tikan saaren kylässä. Talvisodassan hän tuli tunnetuksi muunmuassa partionjohtajana. Jatkosodassa hänet hyökkäysvaiheen aikana palkittiin ansioistaan 3- ja 4-luokan vapaudenristeillä sekä vuonna 1944 Mannerheim-ristillä. Vetäytymistaistelujen aikana hän haavoittui vaikeasti 14.6.1944.

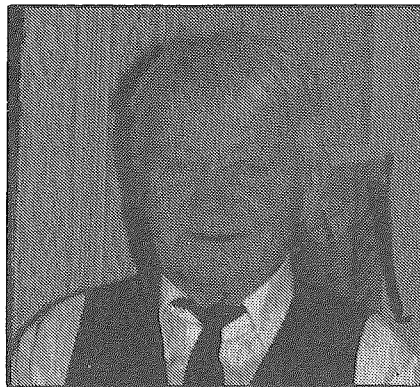
Honkaniemi palveli eläkeikänsä 1957 saakka nykyisessä Hämeen Ratsujääkäripataljoonassa Lahdessa.

Lempi Maria Pitkänen, os. Nuora, syntynyt 11.9.1904. Sakkolassa, kuoli 21.1.1995. Vammalassa. Siunattu läheisten läsnäollessa. Siunauksen toimitti pastori Mirja Tenkanen.

Edvard Johannes Vanhanen kuoli 4.2.1995. Toijalassa. Hän oli syntynyt 31.1.1921. Sakkolan Kiviniemessä.

Tyyne Maria Welling, os. Tuokko, kuoli 20.2.1995. Pirkkalassa. Hän oli syntynyt 4.8.1907 Sakkolassa, kotikylä Viiksalahdi.

Toivo Hahtikari, entinen Naskali, syntynyt 21.2.1912. Sakkolan Lapinlahdella, kuoli 31.1.1995. Loimaan aluesairaalassa. Hänen viimeinen kotipaikkansa oli Punkalaidun, ja harrastuksena säilyi hanurinsoitto.

Väinö Kekki, syntynyt 4.10.1912 Sakkolan Haparaisissa, kuoli 10.2.1995. Lempäälän terveyskeskuksessa.

Väinö Kekin pitkä ja ansiokas elämäнкаari on tullut tiensä päähän. Hänen töissään ja toimissaan tuli esiin vahvana karjalaisuus. Hän ei ottanut päämääräkseen niinkään maallisen rikkauten keräämistä, vaan tavoitteli henkistä rikkautta, joka oli vahva suuntaviitta elämän monissa vaiheissa.

Haparaisten nuorisoseura oli Väinön elämänkoulu. Hän kuului nuorisoseuran johtokuntaan yli 40 vuotta. Erikoisesti näytelmä-, kotiseutu- ja kirjalliset harrastukset kiinnostivat häntä. Hän on laatinut muunmuassa ns:n 60-vuotishistoriikin ja hänet oli kutsuttu myös seuran kunniajäseneksi.

Väinö Kekki toimi myös Lempäälän Karjalaisissa, josta työstä, kuten nuorisoseurankin saralta, hänelle on myönnetty ansiomerkit. Myös Suvannon Seudun toimituskunnan jäsenenä ja asiamiehenä hän on ollut vuosikymmenet, ja avustanut pitäjälehteä kirjoituksineen.

Väinö oli luonteeltaan seurallinen ja hänellä oli paljon elämän varrelta tulleita ystäviä. Etenkin sotatoverit olivat hänelle läheisiä ja heitä hän muisteli usein lämmöllä.

Väinö Kekin viimeiset vuodet olivat sairauden merkitsemät, liikuntakyvyn heikkeneminen vei pyörätuoliin asti vanhainkodissa.

Hänen muistotilaisuutensa vietettiin Lempäälän Ehtookodossa lähiomaisten piirissä. Sae Väinön saattosanoiksi hänen kirjoittamastaan runosta: Uneen uuvun ja kuusien kuiskintaan/ kuvat katselen yöttömän yöstä/ mitä haastavat isämme haudoistaan/ mitä puhuvat perkaajat pelloilta/ mitä urhot kumpujen yöstä. -EK

KUOLLEITA

Pertti Lamppu, syntynyt 24.3.1941, kuoli 12.12.1994. Pertti Lampun vanhempien, Hilda os. Hinkkasen ja

Antti Lampun kotikylä Sakkolassa oli Riiska. Valokuva on Pertin kouluajoista, Pertti Lamppu kuvassa oikeanpuoleisessa rivissä pojista kolmas, kädet ristissä.

Perhejuhlat, suruviestit, valmistuneet, merkkipäivät

- kirjoita tiedot Suvannon Seudun toimitukseen, osoitteella Rautasemantie 375, 37550 Moisio

julkaistaan jokaisessa Suvannon Seudun numerossa. Lyhyehköt tekstit asianomaisesta henkilöstä pyydetään laittamaan toimitukseen mieluummin kirjallisena. Mukaan voi liittää myös valokuvan.

Merkkipäivien ja suruviestien tekstit valokuvineen ovat ilmainen palsta, samoin perheutiset - valmistuneet, vihityt, kastetut.

Lehdestä on mahdollisuus myös varata ilmoitustilaa esimerkiksi kuolinilmoituksille. Hinta on markan palstamillimetritä. Ilmoituspostikin toivotaan kirjallisena toimituksen osoitteeseen Rautasemantie 375, 37550 Moisio.

Kiitoksen aihe

Mulle Jeesuksen risti kirkastui, niin toivon sydämeni uudistui. Siksi veren nyt kiitosta lauluni soi, koska autuuden mulle se myöskin toi.

Kas, siksi riemukas on rintani. Sain uuden toivon, voiman minäkin. Kun päätyvi tää mainen matkani, soi Herralleni kiitos kirkkahiin.

Antti Laamanen

Presidentti lupautui kesäjuhlien suojelijaksi

Ensi kesän Karjalan Liiton kesäjuhlia valmistellaan kovaa kyytiä Helsinkiin. Samassa kaupungissa järjestetään elokuun alussa myös perinteiset Sakkolan väen pitäjäjuhlat.

Karjalaiset kesäjuhlat ovat kuitenkin ensin vuorossa. Ne pidetään 16.-18.6.1995. Valtakunnallisten juhlien tunnuksena on Sävelten Karjala. Ohjelma sen mukaisesti musiikkipainotteista.

Juhliin liittyy myös vuoden tapahtuma, kuorolauluprojekti. Sen puitteissa kartoitetaan kuorolaulun harrastus sekä luovutetun Karjalan alueella että Pohjois- ja Etelä-Karjalassa. Tänä vuonna karjalaiset kuorot eivät kilpailukaan keskenään, vaan ohjelmaan kuuluu kuorokavalkadi.

Tasavallan Presidentti Martti Ahtisaari on lupautunut karjalaisten kesäjuhlien suojelijaksi. Juhlien vastuullisena järjestelijää toimii Uudenmaan Karjalaisseurojen piiri, jota johtaa professori Maire Honkanen.

Kesäjuhlien kanslia on aloittanut päiväystyksensä Karjalatalossa. 10.4. asti puhelimeen vastataan maanantaisin kello 18-20 ja 20.4. alkaen maanantaisin ja torstaisin samaan ilta-aikaan. Juhlakanslian puhelinnumero on 90 - 777 2466. Myös Karjalan Liitosta saa tietoa kesäjuhlista, puhelinnumero on 90 - 799 077.

Presidentti Martti Ahtisaari

Karjalaisten on syytä olla ylpeä juuristaan

- Maassa tarvitaan uutta uskoa tulevaan, ja karjalaiset voisivat olla sitä valamassa, sanoo presidentti Martti Ahtisaari, Karjalan Liiton kesäjuhlien suojelija.

Viipurilaissyntyinen presidentti korostaa karjalaisten elämänmyönteisyyttä sekä perinteiden vaalimisen tärkeyttä. Karjala-kysymystä tasavallan päämies katselee koko kansakunnan näkökulmasta.

Presidentin lapsuusmuistoja

Kun talvisota alkoi ja oli lähdettävä evakkoon, Martti Ahtisaari oli pari-vuotias.

- Olin silloin vielä niin pieni, että selkeämpiä muistikuvia on vasta loppusyksyltä 1941. Olimme silloin evakossa Haukivuorella, Moilalassa. Tapasin hiljan maanviljelijä Pertti Leikkaan, silloisen evakkotalon pojan, nykyisen isännän, jonka kanssa muistelimme joulua -41. Joululomalle tullut isäni Oiva oli tuonut mukanaan puisen hevosen minulle joululahjaksi. Voi sitä iloa! Tämä pyörillä kulkeva hevonen taisi aiheuttaa pientä kärhämää ja kateuttakin toisten poikien keskuudessa sinä talvena. Hevonen hukkui sitten vuosien varrella johonkin, mutta onneksi sain haukivuorelaisilta maakuntamatkani yhteydessä uuden, modernimman version, kertoo Ahtisaari.

Toinen evakkovuosien muisto liittyy jouluateriaan enon perheen, Tahvo ja Anna Karosen luona.

- Joulupöytä on jäänyt mieleen. Minusta tuntuu, etten ole ikinä saanut niin hyvää karjalanpaistia. Muistan, kun sitä syötiin ja vielä topattiin piirailla.

Tuo muisto on niin kuin monet muutkin asiat ihmisen elämässä, jotka nousevat joskus esiin: makuelämys, tuoksu, tuvan lämpö, se oli valtavan turvallinen kokemus kaikesta turvattomuudesta huolimatta.

Viipurista pikkupojan muistiin jäi oikeastaan vain rautatieasema, joka pommitusten jäljiltä oli vielä rakennustelineitten peittämä. Enemmän mielikuvia on Tyyne-äidin, omaasukua Karonen, kotikylältä Vuokselasta.

- Muistan kyllä, miten esimerkiksi sukulaisten talot sijoittuivat Karosen taloon nähden, ja jopa ihan sellaisia konkreettisia muistikuvia siitä, kuinka erään naapurin navetta paloi. Siinä menivät myös uudet upeat kenkäni, jotka olivat tietysti paperista tehdyt - vain kumireunat jäivät jäljelle, presidentti muistelee.

Nuo vähän utuiset muistikuvat riittävät hänelle.

- Minulla ei ole koskaan ollut suurempaa halua lähteä katsomaan niitä paikkoja uudestaan, sillä ehkä sittenkin tuntuu paremmalta pitää vain muistikuvat. Eiväthän muistojen ihmisetkään enää ole siellä.

Isä Oiva Ahtisaari oli pitkään Sakkolan sahalla töissä, niin pitkään, että taisi pitää itseään karjalaisena, vaikka olikin alunperin Rantasalmelta Kannakselle muuttanut. Vielä varhemmin, 1870-luvulla, Ahtisaaren (Adolfsen) sukumoli siirtynyt Norjasta Kaakkois-Suomeen.

Sukulointia karjalaiseen tapaan

Senkin jälkeen, kun Ahtisaaret muuttivat keväällä 1942 Kuopioon, jatkui yhteydenpito sukulaisten kanssa vilkkaana - karjalaisille tyypilliseen tapaan. Niiden kymmenen vuoden

aikana, jotka he asuivat Savon pääkaupungissa, vierailtiin sukulaisissa joka kesä.

- Kun oltiin jossakin sukulaisissa kyläilemässä, sinne alkoi aina tulla muitakin sukulaisia. Yhdessäolo oli tärkeää, samoin vieraanvaraisuus. Iloisuus on myös jäänyt mieleen, nauru raikui aina. Eivät edes hautajaiset olleet surullisia tilaisuuksia. Muistoista myönteiset asiat jäivät aina päällimmäisiksi, Ahtisaari korostaa.

Epämiellyttävät asiat syrjempään

Karjalaisten myönteinen elämänsäsenne helpotti sopeutumista evakkomatkkaan ja asettumista uuteen elämään.

- Minä ainakin olen tavattoman kiitollinen siitä, että olen karjalaista sukujuurta. Elämänmyönteisyys, joka siitä tulee, on aivan ylivoimainen ominaisuus, toteaa presidentti, ja sanoo myötätunnolla ajattelevansa ihmisiä, jotka joutuvat muuttamaan omassa maassaan tai toiseen maahan.

- Evakkomatkan kokemukset toivat mukanaan valtavan yhteenkuuluvuuden tunteen oman perheen ja suvun kanssa, mutta myös laajemmin karjalaisten kesken.

Presidentti sanoo karjalaisuuden merkitsevän hänelle uskoa elämään.

- Me karistelemme epämiellyttävät asiat vähän syrjempään ja sitten myös taas mennään...

Hänestä tuntuu myös, että karjalaiset ovat voineet opettaa kansainvälisyyttä muille heimoille tässä maassa. Karjalaisissa on presidentin mielessä myös aimo annos suvaitsevaisuutta.

- En oikeastaan keksi mitään kielteistä, joka liittyisi karjalaisuuteen.

Myönteisyydestä apua

Presidentti Ahtisaarta on viime aikoina askarruttanut erityisesti työttömyys:

- Vaikka voimme olla yhteiskuntana kiitollisia siitä, että olemme säilyneet ja kehittyneet, olemme eräänlaisen uuden evakkoretken edessä. Tarkoiton tällä haasteita, joita 500 000 ihmisen työttömyys meille asettaa. Haasteet

merkitse-vät meille ponnistusta, joka on rinnastettavissa siihen murrokseen, joka evakkojen asuttaminen jäljellejääneeseen Suomeen merkitsi. Valtavasta mukautumisprosesista on nytkin pitkälti kysymys.

- Meidän pitää taas löytää yhteinen sävelä ja katsoa, mitä uhrauksia on tehtävä. Meidän on pystyttävä jälleen elämään itse hankkimiemme varojen turvin. Eikä vaihtoehtoja ole, muuten yhteiskunnassamme on kohta lappu luukulla, presidentti korostaa.

Karjalaiset voisivat hänen mielestään aivan erityisesti olla luomassa yhteishenkeä ja optimismia.

- Ehkä karjalaisten rooli on muistuttaa, että vaikeimmistakin ajoista on selvitty.

Karjalaisuuden tulevaisuudesta

Martti Ahtisaari on aikaisemmissa virkatehtävissään viettänyt useita vuosia ulkomaille eikä ole läheltä voinut seurata karjalaisjärjestöjen toimintaa. Mutta keväällä 1995 jo 55 vuotta täyttävän Karjalan Liiton toimintaa hän arvostaa.

- Pidän merkittävänä, että karjalaiset ovat voineet toimia yhden liiton puitteissa.

Ilahduttavaa presidentista on perinteiden vaaliminen. Juuret alkavat kiinnostaa - niin toteaa Ahtisaarikin omalla kohdallaan käyneen. Viime vuotisen vaalikampanjankin aikana matkoilta löytyi monia sukulaisia.

- Jokainen meistä karjalaisista on omalta osaltaan vastuussa karjalaisuuden jatkuvuudesta.

Hänen mukaansa jokaisella, jonka sukujuuret ovat Karjalassa, on syytä olla ylpeä. Erityisesti siksi, että heimo on pystynyt asettumaan eri puolille maata ja antamaan panoksensa myös uudelle kotiseudulle.

Presidentti muistuttaa, että jokainen voi tutustua oman sukunsa ja kotiseutunsa vaiheisiin kirjojen avulla - historiaa on kirjoitettu. Samoin kannattaa pitää mielessä mahdollisuus käydä aikaisempien polvien kotiseudulla.

Karjalaisista ruuista

Ei liene yllätys, että tasavallan päämies osoittautuu hyvän ruoan ystäväksi. Mutta uutta saattaa olla hänen karjalaisten ruokien perusteellinen tuntemuksensa, myös niiden valmistajana.

Martti Ahtisaari on vuosien mittaan laittanut karjalanpaistia lukemattomat kerrat ja pitää sitä yksinkertaisuudessaan suorastaan nerokkaana ruokana. Hän korostaa paistilihan valinnan merkitystä eikä harrasta paljoja lisukkeita. Kolmea sorttia lihaan tarvitaan karjalanpaistiin, ei kuitenkaan munuaisia. äiti ja kotitalousopettaja-sisar antoivat oppia myös presidentille.

- Perunatäytteisiä piirakoita pitää olla, olivatpa kyseessä sitten pyöreät kakarat tai soikeat piirakat. Mikään ei voita aitoja karjalanpiirakoita!

Mäntyniemen isäntä uskaltautuu jopa luonnehtimaan riisitäytteellä vehnäjauhotaikinaan tehtyä piirakkaa jo karjalaisesta todellisuudesta erkaantu-neeksi.

Karjalaisesta ruokavaliosta löytyy muutakin kerrottavaa; kammo kaurakiisseliä kohtaan, mikä emännille viijeenä kerrottakoon. Laattikoruuat sen sijaan tasavallan päämiehelle maistuvat.

Erkki Hatakka

Martta Karvonen-Olesen kirjoitti kirjan

Voivatko lapsuusmuistot olla kauniimmin esillä? Tämä kysymys tulee mieleen, kun katsoo sakkolaisjuurisen Martta Karvonen Olesenin uutukaista kirjaa.

Martta Karvonen Olesenin kirja on oikeastaan A4-kokoinen vihkonen, mutta sen tutkailee hyvillä mielin - kuin pienen kirjan. Tekstit ovat lyhyitä, ytimekkäitä, lämpimiä muistipätkiä lapsuudesta. Kirjaseen täydentävät tekijän taiteilemat kauniit kuvat - nekin pelkistettyjä, herkkiä hetkiä muistojen aarrearkusta. Martan kirjanen todistaa, että kaiken suuren ei tarvitse olla kooltaan suurta.

Taiteilija Martta Karvonen Olesen on syntynyt Sakkolassa seppä Mikko Karvosen tyttärenä vuonna 1928. Hän tuli evakkona 1939 Laihialle, josta perhe muutti Lempäälän Sääksjärvelle.

Martta opiskeli vuosina 1947-52

Lämpöisiä lapsuusmuistoja Sakkolasta!

Turun Taideyhdistyksen koulussa ja osallistui vuosina 1952-55 Turun Taiteilijaseuran toimintaan ja näyttelyihin.

Vuonna 1956 Martta Karvonen Olesenilla oli jo ehtinyt järjestää lukuisia omia näyttelyitä. Hän myös jatkoi opintojaan grafiikan, kuvanveiston ja kuvakudonnan alalla. Mieluisia harrastuksia hänelle ovat kuorolaulu, amatööriteatteri sekä pienten runojen ja kertomusten kirjoittelu.

Tämän kaiken taiteellisuuden voi aistia hänen tekemästään lapsuusmuistojen kirjasta. Ja karjalainen huumorin pilkahdus nousee esille tekstien ensilehdiltä: "...sisareni kiukuissaan tyrkkäsi minut kumoon jäästä sulaneeseen hevosenlantaan siellä pajan nurkalla. Mutta kuvaan piti mennä siitä huolimatta."

Nykyisin Tanskassa asuvan Martta Karvonen Olesenin tekstien voi kuvi-

tella sopivan monen muunkin sakkolalaisen lapsuuteen. Maaseudun elämä nousee mielikuviin lapsen näkökulmista; milloin sian selässä ratsastamisesta, milloin isän pajasta, milloin äidin piirakanpaistosta.

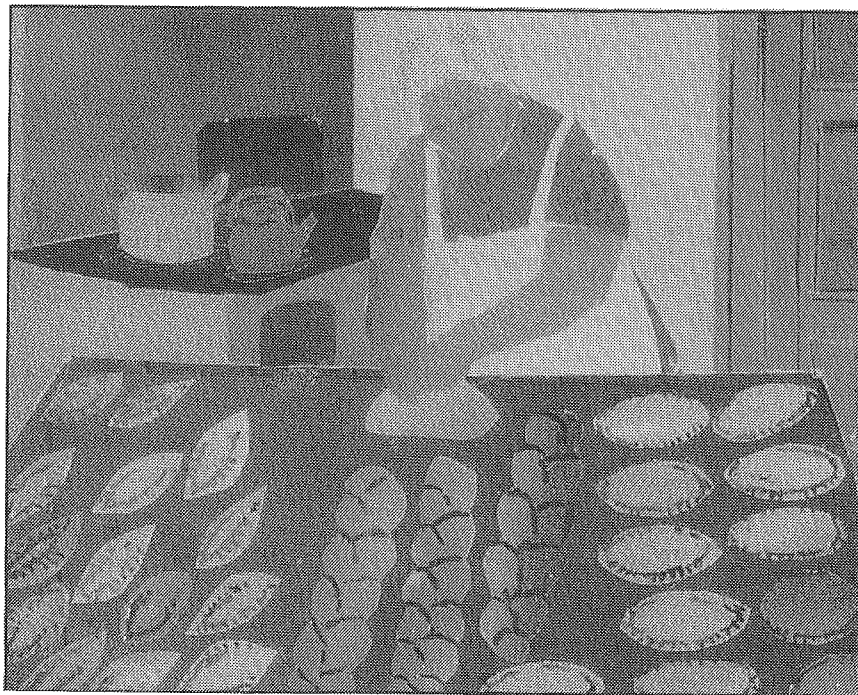
Martan kaunis kirjanen käy vaikka iltasaduiksi ja pieneksi "oppikirjaksi Sakkolasta" sukupolvien pienimmille, mutta hymyssä suin sen lukee ja kuvia katselee myös varttuneempi.

Marjo Ristilä-Toikka

Lapsuusmuistojen vihkon hinta on 130 markkaa, plus postikulut. Kirjaseen voi tilata Tampereelta Meeri Kalliolta, puhelin 931 - 261 372.

"Pajan vieressä oli navetta ja sian karsina. Menimme joskus taputtelemaan sikaa ja yritimme ratsastaa sen selässä..."

"Äidin 'paja' oli keittiö. Se oli tärkein paikka koko perheelle".

Jukka Seppinen julkaisi kirjan

Vuokraviljelijän kokemukset ohjeeksi rohkeille yrittäjille

Helsinkiläinen Jukka Seppinen selvittää uutukaisessa kirjassaan Kannas tässä ja nyt yksityiskohtaisesti kokemuksiaan perunanviljelijänä äyräpäässä vuosina 1991-1993.

Taloudellisesti kannattavaksi arvioitu hanke kaatui venäläisen osapuolen jarrutukseen. Seppinen haluaa kuitenkin rohkaista yrittäjiä kaikista vaikeuksista huolimatta suhtautumaan vakavasti Venäjän tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Ulkoministeriön virkamiehenä parisenkymmentä vuotta palvellut Jukka Seppinen vuokrasi vuonna 1991 äyräpäästä Kylä-Paakkolan kylästä 500 hehtaaria maata 50 vuodeksi. Vuotta myöhemmin hän ryhtyi venäläisten kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kasvattamaan perunaa 60 hehtaarin peltoalueella.

Maa antoi reilun sadon ja toiminta olisi voinut olla taloudellisesti kannattavaa. Hankkeen suurimpia ongelmia oli, että Viipurin kaupungin johto halusi perunan jäävän Viipuriin, kun taas Seppinen itse olisi halunnut myydä sadon vapaille markkinoille Pietariin.

- Syksyllä 1993 myin Pietariin pienen koe-erän, jonka tuotantokustannukset olivat 20 penniä kilolta, ja sain käteen 50 penniä kilolta. Luvut osoittavat toiminnan olevan täysin kannattavaa, kunhan pääsee vapaasti toimimaan, laskeskelee Seppinen.

Hanketta haittasi venäläisen osapuolen laistaminen sovitusta sadon kuljetuksesta ja varastoinnista.

Viipurin kaupunkikin osoittautui myöhemmin tyhjätaskuksi ja alkoi saatavien peräminen. Paperisodan ja lukuisten neuvottelujen jälkeen asia ratkaistiin poliittisella tasolla, ja Seppinen vas-

taanotti uudenvuodenaatttona 1994 korvauksena saatavistaan venäläistä ruista.

Kokemukset yksiin kansiin

Jukka Seppinen on tallettanut seikkaperäisesti kokemuksensa perunanviljelijänä Karjalan Kirjapainon kustantamaan kirjaan Kannas tässä ja nyt.

Kirja käsittelee Seppisen koivistolaisen suvun taustaa. Sukutaustansa selvityksellä hän halusi auttaa lukijaa ymmärtämään toimintansa motivaatiota.

- Millään muulla suunnalla en olisi ryhtynyt samanlaiseen yritykseen, toteaa Seppinen.

Hän kehottaa yrittäjiä kaikista vaikeuksista huolimatta suhtautumaan vakavasti Venäjään ja siellä oleviin mahdollisuuksiin.

- Pidän lähialueyhteistyötä tärkeänä ja se tulee jatkumaan sen jälkeenkin, kun saamme rajan oikealle paikalle, sanoo helsinkiläinen vuokraviljelijä, joka uskoo Karjalan palautuvan Suomelle.

- Se on historiallinen välttämättömyys. Tällä hetkellä asian edistämiseksi on tärkeintä päästä neuvottelukontaktiin venäläisten kanssa. Suomen pitäisi tehdä esitys, että haluamme keskustella luovutetuista alueista tarkoituksena löytää kummallekin maalle sopiva ratkaisu.

Seppisen mielestä neuvottelut on aloitettava pikimmiten. Venäjän sekasortoinen tilanne ei saa olla esteenä.

- Venäjällä on ollut ja tulee aina

olemaan ongelmia. Jos odottamme, koska tulee meidän mielestämme sopiva aika keskustelujen aloittamiseksi, niin siitä saa odottaa loputtomiin, painottaa Seppinen, joka haluaisi olla neuvotelemassa alueita takaisin.

Kansliapäällikkö Reino Auvisen ja vuorineuvos Yrjö Pessin tekemiin laskelmiin viitaten Seppinen toteaa, ettei Karjalan palautus muodostu taloudelliseksi rasitteeksi.

- Euroopan unionin jäsenmaana Suomessa on mahdollisuus saada Euroopan unionin rahastoista tukea alkeellisten alueiden tukemiseen. Luovutettu Karjala on juuri sellainen alue, johon unionin rahoja voi kohdistaa, Seppinen sanoo.

Ahti Karjalainen työn alla

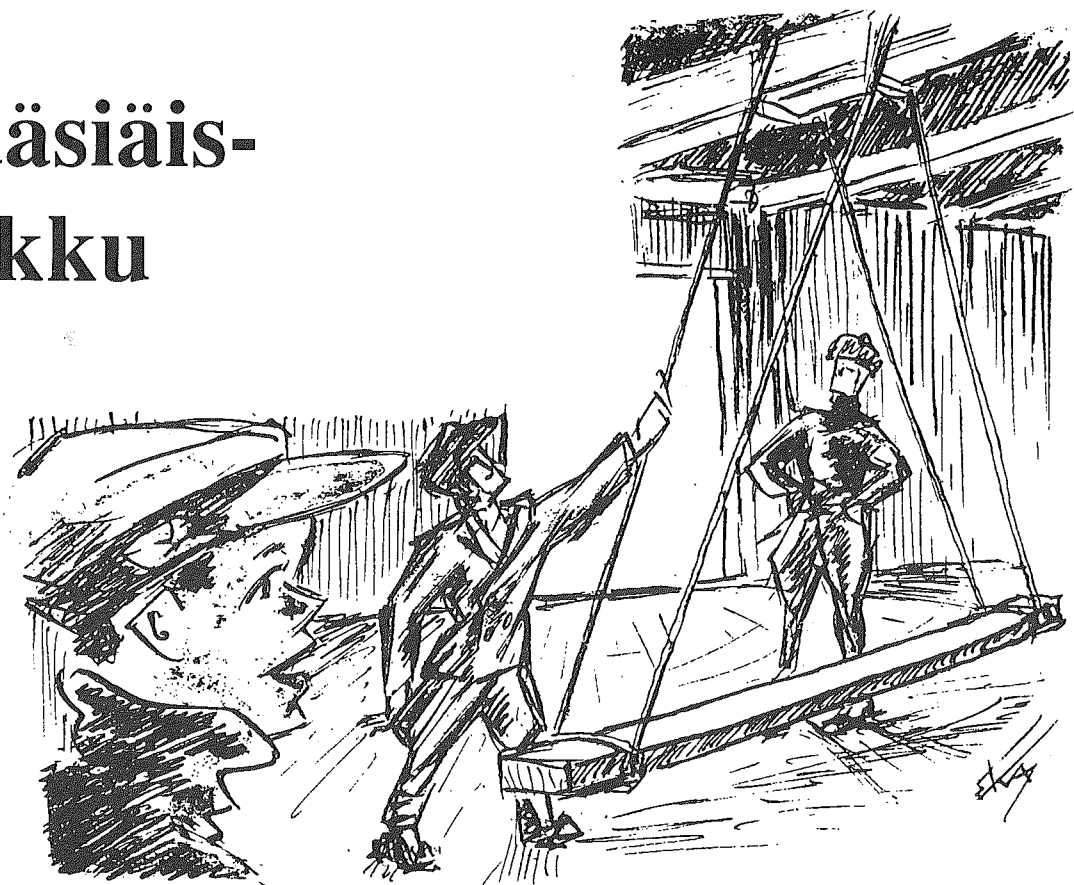
Jukka Seppisellä on jo työn alla uusi käsikirjoitus. Hänen entistä esimiästään Ahti Karjalasta käsittelevä kirja on tarkoitus julkistaa keväällä 1997.

Aihevalinta liittyy Jukka Seppisen omiin kokemuksiin ja tästä tutkimuksesta on tulossa läpivalaisu 1950-luvulla alkaneeseen integraatiopolitiikkaan, jossa Ahti Karjalaisella oli merkittävä osuus.

- Se, että olemme nyt Euroopan unionissa, ei ole mikään sattuma, vaan määrätietoisien ja vuosikymmeniä kestäneiden työn tulos. Ja siinä Ahti Karjalainen oli mukana tavalla, joka tulee yllättämään Suomen kansan, lupaa Seppinen.

Päivi Pöljö

Pääsiäis- liekku

- Mikä se sellainen pääsiäisliekku on? saatta kummasten kysyä kanta-asukas kuultuaan evakkokarjalaisen sitä mainitsevan.

- Minkäläinen on pääsiäinen ilman liekku? ihmettelee vuorostaan Kannaksen asukas, jouduttuaan pakkosiirtoon jälkeen viettämään pääsiäistään uusilla asuinsijoilla. Hän on myös valmis selittämään:

- Liekku on sama kuin kiikku. Pääsiäisliekku se on taas siksi, että kotipuollessa oli tapana laittaa sellainen joka talossa vain pääsiäisen ajaksi.

Se on köydestä ja lankunpätkestä kokoonpantu, kurkihirrestä heiluva penkki. Se voi sijaita tuvassa, ajokalu-vajassa, saraimessa, navetan ullakolla tai mikseipä navetassakin. Yhtä kiehtova ja tunnelmallinen se voi olla, sijaitkoonpa missä tahansa, kunhan vain orsi kestää ja liekulla on tilaa heilua. Liekkuessa unohtuvat arkiset ajatukset, painavatkin huolitakat haihtuvat sen vauhdissa ja raikkaissa tuulahduksissa.

Kannaksella oli liekku tärkein pääsiäistunnelma, sellaisena yhtä tärkeä kuin kuusi jouluna tai kokko juhannuksena. Pääsiäistunnelman luojana sillä ei ollut

vertaista, ei mämmi, jota tuskin tunnettiin, eikä munat, joita kanakullat kulloinkin lahjoittelivat. Ja kukapa nyt syömällä pääsiäistunnelmaa tavoittelemaan. Sitähän ei kestäisi sen paremmin pientalollisen kukkaro kuin vaatimattomiin aterioihin tottunut vatsakaan. Kirkkaimpina tähtinä menneisyyden taivaalta tuikkivat Kannaksen kasvatille entisaikojen pääsiäismuistot. Mielellään hän niistä haastelee sellaiselle, joka ei pääsiäisliekkuja tunne eikä ole sen riemuja kokenut.

Kapea maantie kiemurtelee halki karjalaismaiseman, jossain reunustaen pientä peltotilkkuja, toisaalla kivi-harjaista kukkulaa kiertäen ja alas notkoon laskeutuen, notkoon, jonka pohjalla osittain jään kattama kevätpuro lorisee. Tässä maastossa kuin molemmin puolin tietä tiputeltuina kohoaa mökki siellä, tölki täällä.

On ensimmäisen pääsiäispäivän varhainen aamuhetki. Aikaisemmin kuin aurinko ovat kylän asukkaat nousseet. Reipas lapsilauma juoksentelee yön

kovettamilla hangenrippeillä niiden kestävyyttä kokeillen.

Maantielle on kokoontunut joukko nuorukaisia, jotka etenevät verkalleen seisahtuen, toisinaan tupaankin käyden. Ja joukko kasvaa talo talolta, kunnes vihdoin ryhdytään pohtimaan kysymystä, joka on ollut kullakin mielessä jo kukon kiekuessa: Minne rakennetaan kylän nuorenväen yhteinen liekku, missä heilahdelleen, laulellen ja lemmentäessä pitäen pitkät pääsiäispyhät rattoisasti kulutetaan.

Ilman pitempiä puheita saadaan sovituksi, että liekku on laitettava Kuismen suureen saraimeen. Sen tukeva kurkihirsä oli vanhastaan tuttu, siellä oli liekku muinakin pääsiäisenä laulujen tahdissa komein kaarin keinahdellut.

Kuismen isäntä luovuttaa hyvän-tahtoisesti myhäillen vanhan varppiköyden ja tukevan koivupalkin nuorten käyttöön, ja niin pistävät pojat touhuten toimeksi. Kuin taitavan lassoheittäjän lähettämänä lennähtää köydenpää kahdesti yli kurkihirren ja köysi kiertyy tiukasti kurkihirren ympärille. Sama temppu tehdään köyden toisellekin

päälle, minkä jälkeen päät solmitaan yhteen. Sitten kiedotaan kurkihirrestä lattiaan ulottuvat lenkit lankun molempiin päihin ja kas, siinä se on riippuen uhkeana ja juhlallisena, jokavuotinen, mutta aina uutuudessaan viehättävä pääsiäisliekku! Kohta on siinä väkeä kuin aalloilla keinuvassa kirkkoveneessä.

Pari rotevinta poikaa hyppää liekunpäihin "polkijoiksi", toiset haje-reisin keskiosaan istumaan, ja niin voi koeajo alkaa. Käsin köysistä nykäisten polkija oikaisee polvensa samalla kun toinen koukistaa - hopp hei! Liikkeet toistuvat päinvastaisessa järjestyksessä, jo pidemmin heilahduksin - noin - noin - vauhti kiihtyy, kaari kasvaa - kunnes lankunpää vuorotellen kattopalkkiin kopsahtelevat.

Sitten tapahtuu jotakin, ennen kuin kainostelevat neidot saadaan sisälle saraimeen, toinen tovi kuluu, kunnes heidät on istutettu liekkuun. Sen vauhdissa vihdoin kainous karisee, ujut

mietteet muuttuvat unelmiksi, ja ennen pitkää ilmoille kajahtaa iloinen laulu, joka kulkeutuu liekun mukana ylös ja alas, eteen ja taakse.

Kauas kyläänkin kantautuvat Kuismen saraimeesta piirileikkilaulujen sävelet kertoen kotiinjääneille viestiä siellä vietettävästä hausasta pääsiäisestä, yhä muitakin mukaankutsuen.

Vielä illan hämärtyessä jatkuu saraimesa samainen ilo. Nuoria ei väsytä, ei huimaa, ei pyöräytä. Ei häpeile enää nuori neito, vaikka - liekun kattoon kopsahtaessa - tukevat käsivarret takaapäin uumilleen kiertyvät.

Pimeyden ja yöpakkasen vihdoin lisääntyessä hajaantuu ilakoiva joukko kisaillen koteihinsa, seuraavana aamuna aikaisin palatakseen. Mutta kun toisenkin pääsiäispäivä iltaansa vierähtää, siirtyy suruton seurue halki lumenrippeiden kirjavoittaman pellon Kuismen riiheen, jossa pannaan käyntiin pääsiäistanssitt, kalenat, kuten siellä pain tanssiaisia nimitettiin. Hanuri-

Manu virittelee kiperän polkan, jonka tahteja vahvistaa tanssivien yhä monilukuisemmaksi kasvava kantapäiden kapse.

Tällaista oli pääsiäisen vietto lapsuuteni kotiseudulla Sakkolassa vuosikymmenet sitten. Uusi aika, uudet tulleet ja karjalaisten uudet asuinsijat tekevät parhaansa juuriakseen pois vanhat perinteet ja istuttaakseen uudet tilalle.

Tavataankohan Kannaksen nuoraliieken kaltaista kiikkua siirtoväen seuduilla vielä edes lasten hupina - vailla pääsiäisliekun merkitystä ja perinteitä. Varttuneempaa nuorisoa se ei pysty tänä kiireiden, koneiden ja uusien aatteiden aikakautena viehättämään, eivätkä sen heilunnan tahtiin sopeutuisi aikamme iskelmät ja rajut rytmit, kuten aikanaan ihanat, kotoiset piirileikkilaulut.

Eka Karppanen

Kaste Kaarnajoen vedellä

Kastettu Oona-Maria Sofia 4.12.1994. Järvenpäässä. Vanhemmat Kirsti Hokkanen ja Lasse Lammi. Lassen äiti Vieno on Kaarnajoen Repoja. Kastepappina toimi Leena Repo, hänen isäntä Kaino Repo Kaarnajoelta.

Kastevetenä käytettiin isä-Lassen Kaarnajoesta ottamaa vettä, ja

kastemekko oli sama, jossa on aikanaan kastettu isä-Lasse sekä kummi-Timo ja tämän kolme lasta. Mekon on ommellut Lassen tati Hanna.

Kuvassa vasemmalta Leena Repo, Oona-Maria kummiensa Satu ja Timo Lammin sylissä, sekä vanhemmat ja Pekka-serkku.

Sakkolalaisia olympialaisissa

Sakkolalaisia on ollut kilpailemassa Suomelle kunniaa aina olympiaedustajina asti.

Helsingin kesäolympialaisiin 1952 otti osaa maratonjuoksuun Petäjärvellä syntynyt Veikko Karvonen ja pituushyppyyden Jorma Valtonen.

Tokion olympialaisissa Suomea edustia kiekonheitossa Vilakkalan Pentti Repo.

Kiviniemessä syntynyt Oskari Rouvinen voitti pikamatkan hiihdon olympiakarsinnan ja valittiin olympialaisiin myös.

Sakkolassa syntynyt Aukusti Kiuru edusti Suomea niinikään hiihtomatoilla olympialaisissa.

Kaksikymmentäluvulla oli Sakkolassa syntynyt Urho Pappinen, hän puolestaan edusti maata painissa.

Urheilujuttuja muisteli

Viljami Virolainen

Vichyllä Viipurissa

Oli limonadipulloja pöydällä, pitkä pöytä ja toinenkin siinä samalla aukiolla. Pöydät muodostivat näin isollekin asiakasjoukolle tilat juomien ja ruokien saantiin. Oli kesäjuhlat kilpailuneen ja ohjelminenn; puffettipyödyt kaupungissa palvelivat meitä maakunnista saapuneita ja tilapäismajoituksiin sijoitettuja osanottajia. Limonadia oli kaiken väristä ja nimistä, portteriakin. Kaikkia enemmän, erilaisin etiketein kuin kotoisella kirkkomäellä ja seuratalon puffetinpitäjän pöydällä.

Näin totesivat pöydän läheisyyteen saapuneet pojat. Ruokaakin oli toisella pöydällä. Aamupäivän auringossa ei vielä ollut suurempaa tungosta pöytien ympärillä, mutta pojat, kolme-neljä, kaikki siinä 12-13 vuoden ikäisiä. Jotkut ensi kertaa kaupungissa. Osa oli jo ensimmäisen limonadipullonsa maistellut.

Pojat kuuluivat ryhmänä Vilhon johtamaan voimistelujoukkueeseen ja heillä oli myös esiintymisiä juhlilla. Sanotaan, että ruokahalu kasvaa syödessä. Limsapullon tyhjennettyä katse kääntyi jälleen pöytään päin. Oli kuponkeja, joita Vilho aamulla majapaikassa jakoi. Kupongeilla sai näistä puffeteista ruokaa ja juomaa

"Mitäs tuo on?" Etikettissä lukee Vichy vesi, mitä se on ja minkälaista? ihmetelivät siinä pojat, joukkueen nuoremasta päästä Ilmari, Tatu, Yrjö ja Risto. Vichyvesi oli pojille ihan uusi asia. Onhan tuo houkuttelevan poreilevaa kuten sitruunasoodakin. Ei kuitenkaan kehdattu myyjältä kysyä, minkä makuista se olisi, vaan ostettiin pullo ja toinenkin, jotka sai niillä kupongeilla. Aukaistessa sisällys poreili ja pyrki pois pullosta, kuten limonadi mikä tahansa.

Ensimmäinen poika hörppäsi. Ilme tyrmistyneen tuntuinen, ja toisetkin panivat merkille, vaikka eivät heti pettymystään kuuluttaneetkaan - arvelleen, jos se vain tuntui pahalta olemata sitä. Jokainen halusi maistella, mutta pettymys oli yhteinen. Eihän tätä juomaa juo sikakkaan. Maahan kaadettiin loput. Kuponki meni kuin viskaa veteen.

Majapaikasta, Rantapyssyn kasar-

mista, ehti siihen parahiksi oman joukkueen pojat, joille juomakokemukset kerrottiin. Näillekin pojille oli vichyvesi outoa ja uutta, mutta arvelivat, että mikä ostettu, sen myös juo. Näin menivät mielipiteet ristiin, ja jo mais-telleet kävivät kantaansa uhoamaan.

- Lyödäänkö veto? Jos joku juo pullon tyhjäksi, ostamme sen hänelle ja mak-samme vielä markan mieheen.

Tosin yksi pojista kieltäytyi kunniaa. Jos taas jää juomatta, yrittäjä maksaa markan mieheen.

Pojat arvelivat, ettei heidän sakistaan sellaista heppua löytyisi, joka niin pahan makuisen pullon pystyisi tyhjentämään. Näin siinä uhottiin varmoina voitoista, eikä yrittäjää meinannut löytyä. Mutta sitten Aarne, näistä äskeisistä pari vuotta vanhempi, otti vedon vastaan. Puffetista ostettiin pullo, ja Aarne aloitti tienestin vähän ennakkoluuloisesti, outoa kun oli. Mutta hän oli päättänyt voittaa ne kolme markkaa. Tai kuudesta markas-tahan siinä oli kysymys. Jos et pysty suoriutumaan, on kolme markkaa mene-tetty. Jos pystyt, on juojalla kuusi mark-kaa enemmän.

Pojat tarkkailivat Aarnen hapanta ilmettä voitonvarmoina ensimmäisen kulauksen jälkeen. Näytti, ettei se hänenkään suussaan maistunut. Mutta Aarne oli päättänyt suoriutua eikä sopinut paremmin irvistellä vaikka inhottavan makuiselta tuntuikin. Kohtalaisen tyyneen tuntuisesti hän lainosi sen ensimmäisen vichypullonsa loppuun asti, vaikka aikaa kuluikin.

Suoritus ihmetytti hävinneitä poikia. Ehkä vähän nolottikin. Veto maksettiin silti mukisematta. Opiksi saatiin pientä varovaisuutta vedonlyönteihin.

Näin alkoivat nämä juhlat poikien osalta. Puffetista matka jatkui Linnankatu pitkin Kelkkalan suuntaan juhlapaikalle Havin vallien suojassa sijainneeseen ulkoilmaattertiin, joka puistikkoiseen kalliorinteeseen sijoitettuna, osittain vallien ympäröimänä teki valtavan vaikutuksen pitkinen penk-kiroveineen.

Ylärivien tasolta katsottuna näköala oli joka suuntaan kaupunkia: siinä

Kelkkalan urheilukenttä, Kolikkoin-mäki ja meri. Paljon oli utta ja erilaista. Kaupunki näytti suurelta, ja vaikutti, kuin kaikki olisivat olleet siellä rikkaita. Taksi- ja raitiovaunun kuljettajillakin oli kultakalunainen hattu päässään ja takki kultanapein. Vossikan kovalippa-lakkia ympäröi vain valkoinen nauha.

Itse juhlien ohjelmasta eniten ihme-tystä herättivät ne huikeat teline-voimisteluesitykset. Nimiä oli sellaisia kuin Teräsvirta, Pakarinen, Tukiainen. Ylimmäinen juhla vieras oli viikkäs presidentti Svinhufvud, jonka nimi tuntui vähän oudolta. Yleisemmin häntä kutsuttiinkin Ukko-Pekaksi, ja se tuntui suuhun paremmin sopivalta.

Pian kuluivat kaksi päivää. Kuluneet olivat myös puffetikupongit. Joitteinkin osalta loppuivat vähän niin kuin kesken. Kaupunkikokemusta karttui, ja ui-massakin tuli käytyä Tervaniemen uimalaitoksella. Eipä silloin osattu vertailla kotoisten rantojen parem-muutta.

Kaupunkilaisten kotiin ja asumis-tasoonkin meillä maalaispojilla oli tilaisuus tutustua saatamme kutsun johtajamme Vilhon veljen Mikon kotiin, jossa kotihengetär Emma meitä passasi. Koti sijaitsi Salakkalahden tuntumassa Pyöreäntornin ja linna puolivälissä naapurinaan kadun toisella puolella komea, punaisesta graniitista tehty kivitalo. Sanoivat siitä Hackmannin punaiseksi taloksi.

Ilmat olivat tosi lämpimät. Hikeä pyyhkeiltiin kotimatalla vielä junas-akin, jolla ajettiin Valkjärven asemalle. Sieltä noustiin valtion linja-autoon, jota Karvosen Ville ohjasi. Hän toi meidät kirkonmäelle, kunkin omine juhlatuntoineen, ja joittenkin osalta ensimmäisine kaupunkikokemuksi-neen.

Useimmista tässäkin ryhmässä olleista pojista on jäljellä muisto vain. Heitä ja voimisteluryhmämme johtaja Vilho Pitkästä lämmöllä muistellen.

Eikä unohtamatta voi tietysti olla teitä tyttöjäkään sieltä Kirkonkylän koulun pihoilta ja ahoilta. Erityisen lämmöllä muistelen ekaluokkalaista suntion

tytärtä, joka sytytti kuusivuotiaassa romanttisen roihun, minkä sam-muttamiseen tarvittiin aikaa. Aika kun kuulemma parantaa haavat.

Risto Jääskeläinen

Tilaa ja lue ajankohtainen kirja

Karjalan kysymyksestä ja lähialueyhteistyöstä

Kirjassa perustellaan keskus-telujen aloittamisen välttämät-ömyyttä luovutettujen alueiden tulevaisuudesta Venäjän kanssa. Kirjaan sisältyy jännittävä selo-sus käytännön lähialueyhteistyön ongelmista Karjalan Kannak-sella.

Kirjaa voi tilata os. Jukka Seppi-nen, Tarkka-ampujankatu 8 A 13, 00150 Helsinki.

Puhelimitse tilaaminen käy nu-merosta 90 - 651 564.

Hinta postituskuluineen on 100mk/kpl. Jos tilaat 5 kpl tai enemmän, on hinta 90 mk ku-luineen.

VALOKUVA-ALBUMEISTA

Sairaalan soppajonossa. Kiviniemen poika soppaa jonottamassa Mikkelin läninsairaalaassa joulukuussa 1943. Kuvan omistaa Matti Vääänen Tam-pereelta.

Sampat suksittu

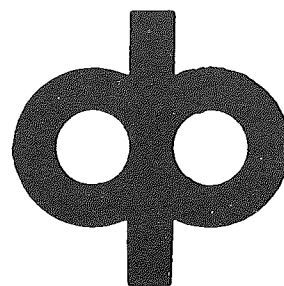
Sakkolaisen Samppa Viskarin alullepanemat Samppa-hiihdot suksit-tiin Lempäälässä 11.-12.3. Tällä kertaa kisaisännäksi ei Samppa itse päässyt, koska oli seuraamassa hiihdon MM-kisoja Kanadan Thunder Bayssa.

Kaksipäiväisten Samppa-hiihtojen kilpasarjassa jylläsivät Niemelät Val-keakoskelta. Miesten 50-kilometrin koitoksessa ensimmäisenä maaliin lykki Ville Niemelä, toiseksi tuli Pekka Vähä-vihu Toijalasta ja kolmanneksi kiri Pauli

Heinimaa Tampereelta.

Naisten puolella 30-kilometriä sujut-teli sukkelammin Tanja Niemelä, eli miestensarjan voittajan sisar. Naisten kakkonen oli Terhi Jokinen Lempäälän Sääksjärveltä, edusti kuitenkin Tam-pereen Yritystä.

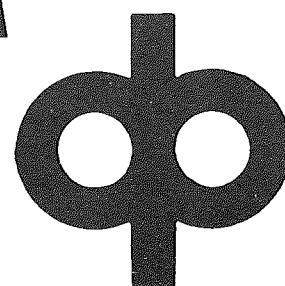
Sunnuntain leudossa säässä suksittiin vielä Kunto-Samppa. Samppa-hiihdon erikoisuutena on perinteisesti palkinto, joka on elävä porsas. Rahanakin tosin voittonsa saa kuitata.

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —

TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

Karjalan Liitto hyväksyi Karjala-työryhmän raportin

Työryhmä jatkaa raportin syventämistä kansleri Kauko Sipposen johdolla

Karjalan kysymystä selvittänyt työryhmä jatkaa työtään kansleri Kauko Sipposen johdolla. Karjalan Liiton hallitus on hyväksynyt yksimielisesti periaatteelliset suuntaviivat, jotka työryhmä esitti helmikuussa. Liiton hallitus toteaa, että raportti antaa hyvän pohjan käsiteltäessä Karjalan palauttamista ja siitä keskusteltaessa.

Karjalan Liiton hallitus päätti, että työryhmä jatkaa raportissa olevien vaihtoehtojen syventämistä liittokokoukseen 29.4.1995. saakka. Työryhmä valmistelee raportista tiivistelmän, joka käännetään aluksi venäjäksi ja englanniksi. Hallitus puolestaan valmistelee yksityiskohtaisen kannanoton liittokokoukselle.

Työryhmän raportti ja liiton hallituksen kannanotto on toimitettu Tasavallan Presidentille sekä ulkoministerille.

Eduksi kummallekin?

- Karjalan kysymys eli kysymys Neuvostoliiton toisen maailmansodan aikana Suomelta valloittamien Karjalan osien asemasta sekä syvimiltään tämän alueen palauttamisesta kokonaan tai osittain Suomelle on tullut ajan-kohtaiseksi Neuvostoliiton hajottua ja Baltian maiden saatua itsenäisyytensä takaisin. Siitä on keskusteltu innokkaasti karjalaisjärjestöissä ja julkisuudessa on tehty lukuisia asiaa koskevia ehdotuksia, todetaan Karjalan Liitosta.

Suomen poliittinen johto on myöntänyt Karjalan kysymyksen elävän ihmisten mielissä ja katsonut, että siitä sopii käydä keskustelua. Samalla se on

tähdentänyt, että Suomella ei ole aluevaatimuksia.

- ETYKin päätösasiakirjan mukaisesti rahaa voidaan kuitenkin muuttaa kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja rauhanomaisin keinoin sopimusteitse. Tämä edellyttää, että toisella puolella olisi valmiutta keskusteluun. Maamme poliittisen johdon käsityksen mukaan tällaista valmiutta ei nykyisin ole.

- Venäläinen osapuoli ei useinkaan näe koko Karjalan kysymyksen olemassaoloa. Se on kiinnostunut lähinnä rajan "läpinäkyvyydestä" ja lähi-alueyhteistyöstä. Jossainkin tapauksissa on myönnetty valloitusperustuneen stalinistiseen hyökkäyspolitiikkaan, mutta tämä käsitys ei ole vielä levinnyt laajalti eikä johtanut käytännön toimenpiteisiin.

Karjalan Liitto on pyrkinyt edistämään Karjalan kysymyksen esille ottamista Venäjän ja Suomen välisissä neuvotteluissa. Liiton hallitus totesi vuoden 1994 kevätkesällä, että liitto tarvitsee perusselvityksen kannanottojensa ja toimintansa pohjaksi. Tämän johdosta se asetti työryhmän, jonka tuli valmistella ehdotuksia Karjalan kysymykseen ja luovutettujen alueiden palautukseen liittyvistä liiton toimenpiteistä. Työryhmään kuuluivat puheenjohtajana kansleri Kauko Sipponen sekä jäsenenä professori Maire Honkanen, kansanedustaja Markku Laukkanen, terveystarkastaja Jussi Liikonen, kansanedustaja Kyösti Toivonen ja kansanedustaja Raimo Vuoristo.

Työryhmän helmikuulla valmistunut raportti esittelee Karjalan historiaa ja tilaa, suomalaisten ja venäläisten käsityksiä sekä niiden perusteluja, virallisia kannanottoja ja luovutetun Karjalan kansainvälisoikeudellista

asemaa. Se arvioi tehtyjä ehdotuksia ja tekee liitolle suosituksia.

Raportissa lähdetään siitä, että edellä mainitut ETYKin periaatteet ovat myös kansalaisjärjestöjen toiminnan pohjana. Karjalan Liiton tulisi edelleen toimia Karjalan palautuksen hyväksi, minkä puolesta puhuvat varsinkin oikeudenmukaisuus- ja historialliset perusteet. Luovutettu Karjala on ollut vuoteen 1940 saakka pääosin karjalaisten ja muiden suomalaisten asuttama. Nämä ovat työllään nostaneet Venäjän vallan jäljiltä takapajuksen Viipurin läänin aikanaan maamme muiden osien tasolle.

Aluevaatimusten perustaksi esitettiin vuonna 1939 korostetusti Leningradin turvallisuus. Työryhmä huomauttaa, että Suomi ei sen enempää ensimmäisen kuin toisen maailmansodan yhteydessä osallistunut nimenomaan Pietaria-Leningradia vastaan suunniteltuun tai suoritettuun hyökkäykseen.

Venäläinen historiankirjoitus on tukenut luovutetun Karjalan kuulumista Venäjän yhteyteen Euroopassa aikaisemmin vallinneen ajattelutavan mukaisesti, asevoiman avulla saavutettujen valtiollisten rajojen perusteella. Suomalaisten ajattelulle on olennaista 1900-luvun ajattelutavan mukaan kansallisuus: Luovutetussa Karjalassa on asunut karjalaisia ja muita suomalaisia vuosituhatien ajan, muut ovat tulleet valloittajina.

Jos luovutettu Karjala palautettaisiin, siellä asuvalle väestölle tulisi taata valintamahdollisuus alueella pysymisen tai muuttamisen välillä. Raportin mukaan luovutetun Karjalan jälleenrakentaminen Suomeen liitettynä ei juuri rasittaisi veronmaksajia muualla Suomessa, jos aluetta kunnostettaisiin sitä mukaan kuin alueen omat tuotot tekevät jälleenrakennuksen mahdolliseksi.

Perinnejuhlassa leikkivä laskiainen

Monille suomalaisillekin Karjalan kysymys on jotensakin tuntematon eikä poliittinen johto ole sitoutunut toimimaan aktiivisesti palautuksen hyväksi. Luovutettu Karjala on päässyt siinä määrin rappiolle, että sen kohentaminen tyydyttävään kuntoon voi ylittää Venäjän taloudellisen suorituskyvyn.

- Suomelle jäsenyys Euroopan Unionissa antaa kasvavia mahdollisuuksia lähialueyhteistyöhön niin talouden kuin kulttuurin saralla. Suomen roolin korostaminen Venäjän ja EU:n siltana ja aktiivinen lähialueyhteistyö on samalla ajankohtaista Karjala-politiikkaan, todetaan raportissa.

- Karjalan Liiton olisi tuettava Karjalaa koskevaa tutkimusta ja julkaisu-toimintaa, seurattava Karjalan kysymyksen käsittelyä kotimaassa ja ulkomailla, valmisteltava itse tutkimuksia ja selvityksiä, ja tiedotettava aiheesta.

Työryhmän mukaan maiden väliset suhteet saadaan parhaiten pysyvästi vakaalle pohjalle, jos niiden välillä käydään vielä neuvottelut luovutetun Karjalan kysymyksestä ja mahdollisesta palautuksesta kummallekin osapuolelle poliittisesti ja taloudellisesti edullisena hankkeena.

Virkki-Käsityö museo Merikannontie kolmosessa Helsingissä vaalii kansan käsityötaidon tallentamisen lisäksi karjalaisia perinnetapoja. Helmikuun 25.päivänä järjesti käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki apujoukkoon perinnejuhlalla Leikkivää Laskiaista.

Tilaisuus alkoi avoimin ovin, jolloin yleisöllä oli mahdollisuus tutustua museon mittaviin kokoelmiin. Lisäksi ohjelmassa oli tv-kokki Väinö Purjeen keittämä ja tarjoilema maukas hernerokka. Haitarimusiikista sekä kädestä- ja korteista ennustamisesta huolehti Suleima alias Sirkka Kalaranta.

Vierailijoita saapui tasaiseen tahtiin, ja perinnejuhlalla alkaessa olivat paikalla muunmuassa Helsingin Viaporin Lionsit puheenjohtajansa Mirjam Hellevaaran johdolla. Tilaisuuden juonsi Virkki-Säätiön perinnetoimikunnan puheenjohtaja Anja Lehtinen. Hän puhui Tyyne-Kerttu Virkin ansiokkaasta elämäntyöstä ja johdatteli aiheen Tyyne-

Kerttu Virkin Eestin aikaan; hän on ollut Kehtnan Kotitalouskorkeakoulussa opettajana vuosina 1934-36.

Tyyne-Kerttu Virkki puolestaan esitteli museon seinillä olevan Perinnepellavataulusarjan, jonka on maalannut Muolaasta kotoisin oleva taiteilija Magdaleena Horttanainen, sekä nyt esillä olevan näyttelyn Eestiläisistä käsityöistä ja historiaa.

Käsityönopeettaja ja Virkki-Säätiön hallituksen jäsen Suvi Kettula kertoi kansanomaisesta pellavan muokkauksesta laskiaisperinteeseen liittyen.

Juhlissa esiteltiin myös fil.kand. Satu Hukkinen, joka pitää kehruu- ja pella-vakursseja Helsingissä. Hänen oppilaansa antoivat työnäytöksen - Sirpa Merivuori kehräsi värttinällä pellavan aivinaa ja Tuulikko Suokko rukilla. He kolme edustivat samalla Kehreäjäiden Kilttaa.

Pia Varmia

**TILAA
SINÄKIN
OMA
SUVANNON
SEUTU**

Vain 70 markkaa
vuodessa!

Anja Lehtinen ja Satu Hukkinen seuraavat, kun Tuulikko Suokko ja Sirpa Merivirta kehräävät.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttoreista Kuljussa ja Lempäälässä. Kirjoja myyvät myös: Eero Kurikka, Huhtamo puh. 932-64 506, Uno Pulakka, Ruovesi puh. 934-476 021, Eino Kuisma, Punkalaidun puh. 921-767 4346, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma, Eino Koironen ja Esteri Lopenen.

Ainoastaan Elli Puhakka lähettää kirjoja postitse. Hänet tavoittaa numerosta 931-375 1241 tai kirjeitse osoitteesta E. Puhakka, Majamäentie 1, 37500 Lempäälä.

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa. Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA — VAIKKAPA LAHJAKSI!

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — PUH. (931) 739 541

PITO-KALAASI KY

JUHLA- JA MERKKIPÄIVÄPALVELU

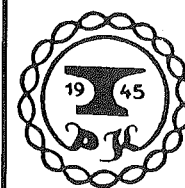
AILA JA KATI HEIKKILÄ puh. 931-433 902, 931-266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

— — —
AILA HEIKKILÄ Saarenkärjenk. 1 B

33300 TAMPERE puh. 433 902

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

PUH. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435

Autopuh. 949 239 535

Toimivia metalliovia, ym. rakenteita

Alumiinisia ovia ja ikkunoita

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU

puh. 676 100

TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti,
ilmestyy 1995 8 kertaa vuodessa

Tilaushinta
70 mk vuosikerta

Ilmoitushinnat
1 mk, palsta mm (+ avv 22 %)

Toimituksen ja konttorin osoite
Rautasema 37550 Moisio
Puhelin (931) 3748 448 iltaisin

Postisiirtotili
TA 359 751

Pankki
TSOP
37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955.

Vastaava toimittaja
Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku